

AZ ILLYÉS GYULA MEGYEI KÖNYVTÁR SZAKMAI BESZÁMOLÓJA — 2010.

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár küldetése az, hogy bárki számára, bárholonnan biztosítsa a dokumentumokhoz és információkhoz való szabad, korlátozás nélküli hozzáférést. Céljaink elérésének legfontosabb eszközei: a minőségi szolgáltatások megteremtése, a területi ellátás javítása, az együttműködés, a rendszerszervezés, a folyamatos technológiai megújulás, hiszen a megyei könyvtár — a világ könyvtáraihoz hasonlóan — fontos társadalmi funkciót tölt be. Feladatunk, hogy az olvasás **kultúra alapintézménye**, a **társadalmi emlékezet hordozója**, a **közművelődés szervezője**, a **nem iskolai keretekben történő élethosszig tartó tanulás alapintézménye**, a **digitális írás-olvasás kialakításának segítője** legyünk.

A fent említett funkciók azért olyan fontosak, mert az információ birtoklásán és annak felhasználásán alapuló társadalomban szükséges, hogy kialakuljon az a műveltség, amely a kor kihívásaira válaszolni képes kompetenciákat foglalja magában. Nevezetesen, **az információs műveltség** (*hatékony és eredményes információszerző, kritikus, értékelő gondolkodó, pontos és kreatív információhasználó*), az **önálló tanulás** (*információigényének önálló kielégítője, a művészetek, irodalom befogadója, az ismeretek létrehozója*) a **társadalmi felelősség** (*ismeri az információ jelentőségét a demokratikus társadalomban, etikus információ- és eszközhasználó, hatékony résztvevője a csoportmunkának*) képességeit.

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár sajátos Tolna megyei feladata, hogy összekötő kapocssá váljon a nagyvilág könyvtárai, az országos nagy szakkönyvtárak, illetve a megye településeinek kis közkönyvtárai között — csak így töltheti be vállalt feladatát.

KÖNYVTÁR ÉPÜLET

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár legfontosabb feladata 2010-ben is – ahogy az elmúlt évtizedben mindig – az új megyei könyvtár felépítésének elősegítése lett volna. Ám hiába az

évről évre frissített könyvtárszakmai program, mely nyitottá tette az intézményt arra, hogy bármilyen fejlesztési koncepcióhoz alkalmazkodjon, a 2008-ban megíúsult **TIOP-1.2.1. Agora** pályázat volt – ez idáig – az utolsó reális lehetősége az új könyvtár megépítésére.

Az elmaradt építkezés miatt folyamatos kármentő beavatkozásokra, „tűzoltásra” kényszerült a könyvtár:

- az épület elektromos rendszerét nem a mai kor számítástechnikai, légkondicionálási leterheltségére méretezték. A probléma súlyát jelzi például az is, hogy a folyamatosan használt teherlift áramellátását mindez idáig vászonszigetelésű kábelek biztosították. Csak a szerencse mentette meg a könyvtárat egy katasztrofális kárt okozó zárlattól, tűzesettől. A kisebb károkat okozó kisebb zárlatok az elmúlt évben folyamatosan jelezték az elengedhetlenné váló villamos felújítási munkák szükségességét. A felújítási munka nagyságrendje miatt a szerelési munkák átnyúltak a 2011-es évre is
- a könyvtár alagsori beázásának megoldására újra kellett építeni az udvari szint beton szigetelését. Az ehhez kapcsolódó építkezési munkák megkövetelték a könyvtár kapubejárójának átépítését is
- a Szt. László középiskola kollégiumának felújítása a gyermekkönyvtár átépítésével is járt. A késő őszig elhúzódó építési munkálatok jelentősen – negatívan – befolyásolták a gyermekkönyvtár működését. A tűzoltósággal történt folyamatos egyeztetések, át és átírták az építési terveket. Sajnos a végére az a helyzet alakult ki, hogy jelenleg nem elérhető akadály mentesen – pl. babakocsival – a gyermekkönyvtár. Ezért a jövő év terveihez kapcsolódik egy új ajtó nyitása a kollégium portája felé.

TERÜLETI EGYÜTTMŰKÖDÉS, EU-S PÁLYÁZATOK

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár – alapító okiratában is rögzített – meghatározó feladata a Tolna megyei könyvtári fejlesztések összehangolása és támogatása, a megyében működő kistérségi társulásokkal kialakított szakmai kapcsolatok továbbfejlesztése. A megyei könyvtár az elmúlt évben is szakmai szolgáltatások nyújtásával együttműködési lehetőséget kínált valamennyi többcélú kistérségi társulásnak, de minden más – a kistérségekhez nem kapcsolódó – települési könyvtárnak is.

2009-ben az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében meghirdetett TIOP-1.2.3-08/1 „Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése - Tudásdepó-Expressz” címen meghirdetett pályázat második körében — az elvégzett a közös munka eredményeképp — Tolna megye városi könyvtári jelentős forrásokat nyertek el. A 2010-2011-ben lezáruló pályázatokon a könyvtárak a számítástechnikai infrastruktúrájukat fejleszthetik, felkészülve ezzel a 2009-ről 2010-re áttolódott TÁMOP-3.2.4. „Tudásdepó-Expressz” pályázatra. Ez az utóbbi pályázat — az infrastrukturális fejlesztési pályázaton alapulva — a könyvtárak tartalomszolgáltató, az internetes korszak elvárásainak elébe menő, interaktív szolgáltatásokat nyújtó, képzéseket szervező és az olvasáskultúrát népszerűsítő szerepét kívánja erősíteni. A két EU-s pályázatra készülve — a partnerségi kényszert felismerve — jelentősen erősödött a megyében működő városi könyvtárak együttműködése az Illyés Gyula Megyei Könyvtárral.

A TIOP-1.2.3 pályázat lényegi informatikai fejlesztései a következők voltak: 15 db személyi számítógép, 4 db Notebook, 2 db szervergép, 2 db rack szekrény, 1 db háttértároló, 3 db switch, 1 db nyomtató. Ezen kívül kiépült a rádiós hálózat a Tolna Megyei Önkormányzat Levéltára, az Illyés Gyula Megyei Könyvtár és a Wosinsky Mór Megyei Múzeum között.

Ezzel a fejlesztéssel megteremtődik az Illyés Gyula Megyei Könyvtár TÁMOP 3.2.4 pályázatának megvalósításának a lehetősége. A rádiós hálózat kiépítése az Illyés Gyula Megyei Könyvtár, a Tolna Megyei Önkormányzat Levéltára és a Wosinsky Mór Megyei Múzeum

között elősegíti az intézmények könyvtárosainak feldolgozó munkáját. A jelenleg folyó TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0016-os projektünkben amelyben konzorciumi együttműködés keretében dolgozunk, így gyorsabban érhetjük el adatbázisainkat, ezáltal eredményesebben építhetjük a közös megyei katalógust.

Megteremtődött a lehetősége adatbázisaink nagyságrenddel nagyobb megnöveléséhez, és ezáltal egyben azok elérése is kényelmesebbé válik. A nagyobb tárhelykapacitás lehetővé teszi a digitalizált dokumentumok nagy tömegű tárolását, és azok gyors visszakeresését és elérhetőségét. Fontos az is, hogy az olvasók is gyorsabban dolgozhatnak, illetve tölthetik el szabadidejüket.

A wifi-vel a hordozható számítógéppel, mobiltelefonnal rendelkezők várakozás nélkül használhatják az internet nyújtotta lehetőségeket a könyvtárban. A wifi hálózat kiépítésével a helyben használt feltételei megfelelnek a mai kor igényeinek. A wifi olyan embereket is bevonzhat a könyvtárba, akik amúgy be sem jönnének, de később akár rendszeres könyvtárlátogatóvá válhatnak.

Az állományvédelmi kapu a széttagolt könyvtárban a dokumentumok védelmét segíti elő, különösen segíti a nem kölcsönözhető állományunk megóvását, és a kölcsönözhető digitális állományunk védelmét.

GYŰJTEMÉNYFEJLESZTÉS

A könyvtár gyűjteményét a korábbi gyűjteményszervezési stratégiának megfelelően alakította, fejlesztette, azaz átgondolt szerzeményezéssel a nagy információértékkel bíró művek beszerzésére törekedtünk, nem feledkezve meg azokról sem, akik a könyvtárba kikapcsolódni, a szórakoztató irodalom kölcsönzéséért járnak. Egyre többen vannak, akik mindent az interneten szeretnék elérni. Az online könyvtárhasználatot, tehát a könyvtári szolgáltatások elérését otthonról is lehetővé kell tenni, a nap 24 órájában. Az online katalógus

a legfrissebb, kurrens dokumentumok adataival éjjel-nappal a könyvtárhasználók rendelkezésére áll, már otthonról megtudható, hogy a könyvtári dokumentum hozzáférhető, vagy ki van kölcsönözve.

A vásárlás kedvezményel történik, amelynek mértéke 15%-34% között van a könyvek esetében. A könyvtári állomány 5334 kötettel gyarapodott, amely a korábbi évek gyarapodásának felel meg. A szerzeményezésben jelentős szerep jut az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer pályázatán nyújtott támogatásnak. Ebből a forrásból drága szakkönyveket, tudományos szakirodalmat, kötelező és ajánlott irodalmat vásárolt könyvtárunk, ezzel biztosítva a könyvtárközi kölcsönzés hatékonyságát. A jól fejlesztett gyűjtemény a többi könyvtári szolgáltatásra is hatással van, azokat nagymértékben meghatározza, a könyvtári szolgáltatások eredményessége függ tőle. A tervszerű gyarapításnak köszönhetően egy rendkívül jól használható gyűjtemény jött létre az elmúlt évtizedekben, amit a könyvtárközi kölcsönzés hatékonysága is alátámaszt. Az országban a megyei könyvtárak közül a harmadik könyvtár a miénk, amelyik a legtöbb könyvtárközi kérést teljesíti. Az ODR támogatásból vásárolt könyvek száma 896 db volt, a könyvgyarapodás 17%-a. Az elmúlt évhez képest több könyvet tudunk venni ebből a keretből. A könyvtárnak a könyvtári rendszerben elfoglalt helye, gyűjtőköre és gyűjteménye szempontjából meghatározó az ODR tagság, az ODR pályázati támogatás.

A nyomtatott dokumentumok gyarapodásához kell számítani a bekötött, nyilvántartásba vett időszak kiadványokat, ebben az évben 271 db folyóirattal kell számolnunk, ezzel együtt a könyvek gyarapodása 5605 db volt. A gyűjteményszervezésnek éppoly szerves része a tervszerű apasztás is, mint a gyarapítás, összesen 3025 db dokumentumot töröltünk a nyilvántartásból, ebből 2572 db volt a könyv. A könyvtár tényleges gyarapodása a könyvek esetén 3033 db volt. A könyvtári gyarapodás minden dokumentumfajta (nyomtatott, audiovizuális stb.) figyelembe véve 6525 db.

Nagyságrendjét illetően a képdokumentumokból szerzeményez a könyvtár a könyvek után a legtöbbet, szinte kizárólag DVD filmeket. A használati szokások az elektronikus

dokumentumok felé tolódnak, ennek a tendenciának megfelelően jelentős számban töröltünk a nyilvántartásokból videofilmeket, összesen 315 db-ot. A hangzódokumentumokból vásárol a könyvtár hasonló mennyiségben, mint a képdokumentumokból. A zenei lemezek mellett egyre több hangoskönyvet szereztünk be, a CD-k száma összesen 396 db volt, ami visszaesést mutat az előző három év beszerzéseéhez viszonyítva, ezzel hozható összefüggésbe az, hogy nagyon sokan a zenét és filmeket az internetről töltik le, emiatt ez a térítéses szolgáltatás visszaesést mutat. A zeneműkiadás és a filmkiadás is válságban van, emiatt pl. több ismert kiadó szüntette be a DVD-k megjelenítését és kiadói tevékenységét ebben az évben.

A feldolgozó könyvtárosok az eddiginél is többet dolgoztak ügyeletben, végeztek helyettesítést, a könyvtári állomány részleges feldolgozásában viszont több könyvtáros vesz részt, mint korábban, a gyűjteményfeltáró munka komplexebbé vált. A visszamenőleges feltárás mellett változatlanul folyik a könyvek folyamatos állományellenőrzése. A katalógusba csak úgy kerülhetnek be adatok, ha a könyv kézben volt. Az olvasóterem állományának feltárását a kézikönyvtár köteteivel kezdtük meg, ez befejeződött, a katalogizáló munkát az olvasótermi részleg raktári állományával kell folytatni. A TÁMOP pályázathoz csatlakozott közgyűjtemények dolgozóinak (nem csak könyvtárosok!) az integrált könyvtári szoftver használatát tanfolyamon segítettük elsajátítani. Bővült a megyei lelőhely-adtbázisba adatot feltöltő könyvtárak száma, szorosabbá vált a könyvtárak közötti együttműködés a megyeszékhelyen és azon kívül is. A megyei könyvtár szakmai segítségével kezdődött el és zajlik a könyvtári gyűjtemények feltárása, amely reményeink szerint a helyi közösség könyvtári igényeit még jobban ki tudja szolgálni.

Várhatóan 2011. májusában kerül sor az ODR-adatbázis és a MOKKA-adatbázis egyesítésére. Könyvtárunk mindkét adatbázisba szolgáltat adatokat, mindkét adatbázisban teljes állományunkkal részt veszünk. A Magyar Országos Közös Katalógusba továbbítjuk könyvtárunk dokumentumainak bibliográfiai adatait, a legnagyobb magyarországi katalogizáló projekt aktív részesei vagyunk. A MOKKA adatbázisban tárolt rekordok száma meghaladja a

3 milliót. A dokumentumfeltárás és az adatkezelés minőségi színvonala (pl. névkezelés) a MOKKA katalogizálási szabályzatával összhangban van.

KÖLCSÖNZŐ

Év	2007	2008	2009	2010
Beiratkozott olvasók száma:	2647	3068	3179	3193 ²
Könyvtárhasználatok száma:	28337	27405	29622	29275
Kölcsönzések száma:	19283	21114	23011	22862
Kölcsönzött dokumentumok száma:	71544	78 701	87371	92984

¹ ebből fél éves: **414**

² ebből fél éves: **425**

2010-ben is volt három olyan nap, amikor az új olvasóink ingyenesen iratkozhattak be a könyvtárba. Először 2010. március 22-én az Internet Fiesta programjának részeként, a másodsor a szekszárdi városi Szent László napi ünnepségekhez kapcsolódóan 2010. június 26-án, harmadszor pedig az Országos Könyvtári Napok „könyves vasárnapján”, 2010. október 10-én. Ezen a három napon összesen 367-en iratkoztak be a könyvtárba.

Az előző évekhez képest a könyvtárhasználatok, illetve a kölcsönzések száma nem változott számottevően, de kölcsönzött dokumentumok száma jelentősen növekedett. Ez azzal magyarázható, hogy sokan kihasználják kölcsönzési politikánk adta lehetőséget, és egyszerre 10 könyvet kölcsönöznek.

2010-ben is több hagyatékot, illetve feleslegessé vált könyvet ajánlottak fel könyvtárunk számára. Ezeket minden alkalommal átválogatjuk, hogy melyeket tudjuk hasznosítani, majd folyamatosan beolvasztjuk őket az állományba. Igazi kincseket, ma már beszerezhetetlen ritkaságokat is kaptunk ilyen módon.

Az olvasószolgálati munka mellett a felnőtt kölcsönző munkatársai is elkezdtek a szépirodalmi állományrész retrospektív feldolgozását, ezzel is elősegítve a gyűjtemény minél előbbi teljes feldolgozottságát.

KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉS

Könyvtárközi kölcsönzések száma	2007	2008	2009	2010
Kapott kérések:	1 244	1 483	1 415	1384
Küldött kérések:	774	759	719	524

A kapott kérések száma a megyében működő könyvtárak, könyvtári szolgáltató helyek kéréseit, valamint az ország minden részéből az ODR-en keresztül hozzánk érkező kéréseket jelenti. Az 1384 kérésből 257 db érkezett Tolna megyén kívülről, 39 különböző településről (18,5%), a többi megyénk városainak és településeinek könyvtáraiból (1127 db).

A dokumentumok típusát tekintve a következő a megoszlás:

A dokumentumok típusa	2008	2009	2010
Könyv	1359	1281	1286
fénymásolat	41	49¹	40²
AV, DVD	58	64	48
Hangoskönyv	11	3	-
CD, kazetta	9	16	9
Kotta	5	2	-

¹Ebből elektronikus másolat: 3 db

²Ebből elektronikus másolat: 1 db

Az ODR-statisztika alapján az ODR-en regisztrált 1014 kapott kéréssel a nagyon előkelő 9. helyet (2009-ben 11. helyezés) foglaljuk el, ami 4,4 %-os országos teljesítést jelent, és fontos megemlíteni, hogy csak két megyei könyvtár előz meg minket, a szegedi Somogyi Könyvtár, illetve a debreceni Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár. A könyvtárközi kölcsönzés az Illyés Gyula Megyei Könyvtár egyik legsikeresebb szolgáltatása.

2010. május 1-jétől megváltozott a könyvtárközi szolgáltatás díja. Eddig 300 Ft-ot kellett kötetenként fizetni az olvasóknak, a tavaszi változtatás óta a teljes postaköltség (oda-vissza út) felét kell téríteniük. Az általunk küldött kérések teljes egészében olvasóink igényeit tükrözik, ugyanis kiskönyvtárainkat arra ösztönöztük, hogy regisztráljanak az ODR honlapján, és saját maguk intézzék olvasóik kéréseit, ami 2010-re meg is valósult. A 524 kérésből 440-et teljesítettek eredetiben, 41-et fénymásolat formájában, 24-et elektronikusan és 19 kérés nem teljesült.

Küldött kéréseink számát illetően idén a 9. helyen álltunk az év végi összesített ODR-statisztikában 490 db kéréssel, ami országos összesítésben 5,9 %-ot jelent.

VIDEOTÉKA ÉS SIKERKÖNYVTÁR

könyvtár használatok száma	2008	2009	2010
Személyes használat	24047	26800	25632
Összes kölcsönzés	10255	9995	8698
Folyóirat-olvasás	5712	5954	5522
Számítógép-használat	3530	4526	4322
Távhasználat	1303	1256	1140

Kölcsönzött dokumentumok	2008 / db	2009 / db	2010 / db
DVD	11315	11460	9784
nyomtatott dokumentum	9905	8559	8643

VHS	2164	1575	999
-----	------	------	-----

A fenti adatok szinte mindegyike csökkenést mutat az előző évi adatokhoz képest. A feltételezett okok között több tényezőt kell megemlítenünk. A legfontosabbként talán azt, hogy a 2009. március elsejével bevezetett, a korábbihoz képest majd 20 %-kal rövidebb nyitva tartási időnek köszönhetően az olvasók egy része fokozatosan elszokott/szokik a könyvtár rendszeres használatától. Persze a kölcsönzések csökkenése mással is magyarázható. A videokazetták esetében azzal, hogy egy-egy működő videolejátszó mára lassan kuriózum. A hipermarketeket tömegével elárasztó, néhány száz forintért megvásárolható DVD-k, vagy az, hogy bár illegálisan, de szinte minden letölthető az internetről, a DVD-kölcsönzés visszaesésének okai között említhető.

A nyomtatott dokumentumok kölcsönzési adatainak emelkedése viszont azt mutatja, hogy a Sikerkönyvtár egy olyan szolgáltatása intézményünknek, melyre sokan, sőt az emelkedő könyv- és folyóíratáraknak köszönhetően egyre többen számítanak, hisz kis ráfordítással olyan könyvek egész sorát olvashatják így el, melyeket csak több ezer forintért tudnának (s így sokan nem tudnának) megvásárolni.

A folyóirat-olvasásban mutatkozó csökkenésre abban látjuk a magyarázatot, hogy két országos napilappal kevesebbet kap a részleg, így azok, akik továbbra is kíváncsiak a Magyar Nemzet vagy a Népszava cikkeire, inkább az Olvasótermet látogatják. A számítógép-használatban mutatkozó kisebb arányú csökkenés pedig talán azzal magyarázható, hogy ha nem is túl gyors ütemben, de egyre nő azoknak a száma, akik otthon is rendelkeznek internet-hozzáféréssel.

A könyvtárhasználat adatait vizsgálva az is megállapítható, hogy a nyomtatott dokumentumok kölcsönzése nagyjából egész évben egyenletes, hasonlóan a számítógép-használathoz és a folyóirat-olvasáshoz. A DVD- és VHS-kölcsönzésben, valamint a távhasználatban és az összesített adatokban pedig az tükröződik, hogy az őszi-téli

hónapokban valamivel nagyobb az érdeklődés a könyvtár szolgáltatásai iránt, mint tavasszal és nyáron.

A videotéka aktívan részt vesz az Országos Dokumentumellátó Rendszer keretein belül működő könyvtárközi kölcsönzésben, 2010-ben 11 db videokazettát és 37 db DVD-t juttattunk el az ország más könyvtáraiba. Ennek jelentőségét azért is szeretnénk kiemelni, mert országos viszonylatban rajtunk kívül csak egy könyvtár teljesíti a filmekre vonatkozó könyvtárközi kéréseket.

Ebben az évben is több ízben pakoltuk át a DVD-állományt, így teremtve helyet az újonnan beszerzett filmek számára. Ezzel párhuzamosan - helyszűke miatt - fokozatosan kikerülnek a videokazetták a raktárba.

A sikerkönyvek beszerzése továbbra is folyamatos az olvasói igényeknek megfelelően, s a már kevésbé keresett dokumentumokat a sikerkönyvtár állományából kivonva átirányítjuk a felnőtt kölcsönzői részlegbe és a kistérségi könyvtárakba. Az olvasók könnyebb tájékozódása érdekében listákat készítünk a legújabb sikerkönyvekről, DVD-kről, s ez utóbbiakról rendezők szerinti jegyzékeket is összeállítunk. Ezeket a listákat kedvelik az olvasók, mert akkor is látják részlegünk aktuális kínálatát, amikor éppen sok dokumentum áll kölcsönzés alatt, s gyakran ez alapján jegyeztetik elő a könyveket, filmeket.

FIP-pontként a friss álláshirdetésekről folyamatosan tájékoztatjuk olvasóinkat, ezeket a munkaügyi központból e-mailben juttatják el hozzánk. Az álláskeresőknek segítséget nyújtunk önéletrajzírásban és az interneten való munkaügyi tájékozódásban.

A könyvtár rendezvényeinek igen gyakran a Videotéka biztosít helyet. Az év során több irodalmi rendezvény, kiállításmegnyitó és sajtótájékoztató került megrendezésre.

2010. május elsejével a könyvtár, több év után, kénytelen volt emelni a beiratkozási díjakat. Ez részlegünket is érintette: mind a sikerkönyvtári, mind az emelt (filmek kölcsönzésére is jogosító) tagság díjai emelkedtek.

ZENEMŰTÁR

Zeneműtár használatok	2008 / fő	2009 / fő	2010 / fő
Dokumentum használat	3 391	3 072	2453
Referens kérések	412	325	503
Internetezők	1 385	2850	2452
Összesen:	5 188	6 247	5408

Dokumentum használat	2008 / db	2009 / db	2010 / db
Helyben használt	879	873	930
Kölcsönzött dokumentumok	3 543	3302	3425
Összesen:	4 422	4 175	4355

Zenei előadások, foglalkozások, civil programok, vetélkedők: 20 alkalom

elsején a Zene Világnapján több száz diák részvételével ismét éneklő napot tartottunk a Garay téren.

Részt veszünk civil szervezetek programjain, propagáljuk az intézmény szolgáltatásait. (Állampolgári Részvétel Hete, Drogmentes Világnap)

Folytattuk a zeneterápiás foglalkozásokat a sérült fiatalok részére, velük folyamatos a kapcsolattartás, rendezvényeiken rendszeresen részt vettünk.

A Vakok és Gyengénlátók éves közgyűlésén idén is ott voltunk, a Fehér Bot napján tartott műveltségi vetélkedőjükön zsűriztünk is, majd részt vettünk a 2 napos budapesti szakmai programjukon.

Az őszi könyvtári hetek programján belül igen nagy sikert könyvelhetünk el. Decemberben megtartottuk a már hagyományos „Együtt-egymásért” karácsonyunkat. A sérült szervezeteket tömörítő fiatalok-felnőttek és a város civil szervezetei iskolái közös műsorban szerepeltek a Babits Mihály Művelődési Házban ismét.

OLVASÓTEREM

Olvasóterem használatok száma (fő)	2007	2008	2009	2010
Könyvet olvasott	1 104	903	782	698
Folyóiratot olvasott	5 950	5 855	5227	5441
Számítógépet használt	1 716	1 910	2259	2257
Rendezvényen részt vevő	134	30	199	315
Összes látogató	8904	8698	8269	8711

A könyvtári ellátásról szóló 1997. évi CXL. Törvény 54.§ (1) bekezdése alapján a nyilvános könyvtár helyben nyújtott alapszolgáltatásai ingyenesek, az 56.§ (2) bek. alapján a megyei könyvtár ingyenes helyben-használatra kijelölt egysége az olvasóterem.

Az olvasótermet a nyitottság atmoszférája, az információ- és gondolatszabadság tiszteletben tartása jellemzi. Ennek jegyében történik a gyűjtemény alakítása és a napi tájékoztató munka.

Az olvasóterem a modern szolgáltató könyvtári igényekhez mérten kicsi. A helyhiány kezelése csak az állomány dinamikus alakításával, a beszerzés/apasztás egyensúlyának megtartásával érhető el.

Az elmúlt évben elkezdődött az olvasótermi könyvek retrospektív feldolgozása, az értékes anyag bekerült az elektronikus adatbázisba, a könyvtár honlapján így lehetőség nyílt a gyűjtemény falakon túli és nyitvatartási időn kívüli használatára, bibliográfiai tájékozódásra.

Az olvasói térben elhelyezett könyvek feldolgozása befejeződött, a következő év feladata a raktári állomány feldolgozása. A szükséges előmunkálatokat elvégeztük, az avult, tájékoztatásra már alkalmatlan dokumentumokat leválogattuk.

Statisztikáink szerint a nivós könyvgyűjtemény használata évek óta nagyon alacsony. Ezen a trenden a következő évben úgy szeretnénk változtatni, hogy egy-egy ismeretterület dokumentumaiból bemutatókat, jeles napokhoz kötődő, tematikus mini kiállításokat rendezünk, „kéz-közélbe” hozzuk a könyveket, és ráirányítjuk a figyelmet az újdonságokra.

A folyóirat-beszerzési keret 2010-ben a megelőző évihez képest több százezer forinttal csökkent. Emiatt 55 féle periodikát, illetve másodpéldányok előfizetését kellett lemondanunk. Azonban nagy odafigyeléssel, több munkával így is sikerült az olvasók tájékozódási igényeit, kényelmét kiszolgálni.

2010-ben a megyei könyvtár olvasótermében **432 féle kurrens folyóirat (390 magyar, 42 külföldi, idegen nyelvű periodika)** szolgálta az igényes szórakozást, a város- és a megye iskoláiban folyó képzéseket, az önművelést és a lassan élénkülő tudományos érdeklődést.

Folyóirat-állványaink lehetővé teszik, hogy egy-egy periodika korábbi számait a bútor zárt belső részében tároljuk. Ezekhez olvasóbarát módon szabad hozzáférést, önkiszolgálást biztosítunk.

Megfigyeléseink szerint és a megerősítő visszajelzések alapján a könyvtárhasználók szeretik ezt a - könyvtárostól egyébként nagy figyelmet és pontosságot igénylő – megoldást.

A könyvtár megújult honlapjára adatokat szolgáltatunk a részlegekben elérhető folyóiratokról, magazinokról. A honlap „időszaki katalógus” menüjében pedig az összes, olvasóteremben nyilvántartott címre lehet keresni. Elkezdjük, és folyamatosan elérjük, hogy a folyóirat címe egyúttal link legyen az online elérésre. Ezzel is nagy lépést tettünk-teszünk az aktuális könyvtári stratégia, a portál program, az épületen és nyitvatartási időn túli szolgáltatás megvalósítása felé.

Statisztikát készítünk a bekötött folyóiratok használatáról. Ezek a mutatók segítik a döntésünket, mivel megalapozzák az archiválás, a kötetelés jogosságát, avagy szűkülő források esetén a kötetelés nélküli tékázást, esetleg a periodika előfizetésének megszüntetését.

A könyvtár saját kötészettel nem rendelkezik, a folyóiratok bekötését, és a könyvrestaurálást szerződésben végeztetjük. A kötés minőségi, esztétikus és tartós, viszont továbbra is nagyon hosszú idő múlva kapjuk vissza az anyagot. Ebben az időn javulást szeretnénk elérni.

Az olvasóterem folyóirat archívuma 271 kötetrel gyarapodott, 1 351 882.- Ft leltári értékben.

2010-ben sikerült egy újabb korszerű szolgálati gépet beállítanunk. Így a könyvtárosok munkáját már két nagy teljesítményű, gyors számítógép segíti. Viszont ezek a gépek nincsenek nyomtatóval összekötve, s ez gyakran nehezíti a minőségi kiszolgálást.

Az olvasók mindössze 3 terminált használhatnak. Azok a gépek korszerűtlenek, lassúak. A monitorok terjedelmesek, elavultak. Egyetlen nyomtató és szkennel áll az olvasók rendelkezésére.

Sokat várunk az éppen debütáló vezeték nélküli hálózatunktól. Így az olvasói hordozható számítógépek, okostelefonok enyhíthetik a szegényes hardver kínálatunk miatti nyomást.

Gyarapítjuk az elektronikus állományt, rendelünk adatbázisokat, amelyek közül évek óta a jogtár a legkeresettebb. Egyre többször használunk online tájékoztató eszközöket, és egyre többször kell az olvasókat számítógépes munkáikban segíteni.

Kötelező adatszolgáltatást nyújtottuk az Országos Széchényi Könyvtár periodika-lelőhely adatbázisához.

Az olvasóterem méltó keretet nyújt író-olvasótalálkozók, könyves rendezvények megtartásához. 2010-ben itt mutatkozott be az Atria (irodalmi, művészeti, kritikai) folyóirat, megszerveztük Ékes László, Szabadi Mihály, dr. Szilágyi Mihály nagy sikerű könyvbemutatóit. Irodalmi rendezvényeinket 315-en tisztelték meg jelenlétükkel.

HELYISMERETI, HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY – BESZÁMOLÓ 2010.

Helyismereti részleg forgalmi adatai	2008	2009	2010	2
Könyvtárhasználatok száma (alkalom)	2011	2042	1372	1
Helyben használt dokumentumok száma (db)	5549	4859	4398	4
Könyv:	3928	3216	2105	2
periodika	1621	1643	2293	2
Távhasználat (alkalom)	411	502	793	7
Tárolt / megfigyelt aktív periodikák száma	75	89	105	

A statisztikai mutatói szerint is mozgalmas évet zárt a helyismereti / helytörténeti részleg. A megelőző három esztendő átlagát hozta olvasószámában, viszont arányaiban magasabb dokumentumhasználati számmal. A korábbi évekhez képest a legtöbb periodika 2010-ben forgott könyvtárhasználó kezében, és a távhasználatok száma is messze ebben az évben volt a legtöbb.

A gazdasági nehézségek ellenére még tovább emelkedett a gyűjtött – tárolt - tartalmilag föltárt, elsősorban Tolna megyei megjelenésű periodikák száma, amelyekre a részleg szert tett.

A 2010-es esztendőben is részesült a könyvrestaurálási pályázatokból a helyismereti gyűjtemény: a Vasárnapi Újság 19. századi köteteit, illetve a gyakran használt, közkézen forgó könyvállomány elszakadozott példányait (közel 30-30 kötet) kötötte újra Bodrogi István könyvrestaurátor, könyvkötő mester.

2010-ben zajlott az Escher Károly Szabadegyetem a világhírű fotóművész születésének 120. évfordulója alkalmából. Az előkészületi munkába, valamint a témához kapcsolódó anyaggyűjtésbe a helyismereti részleg is aktívan bekapcsolódott. Az előadássorozat egyik helyszínéül a megyei könyvtár szolgált.

Számos vetélkedőt bonyolítottak a részleg segítségével 2010-ben. A Megyei Napló többfordulós Béri Balogh Ádám-vetélkedőt hirdetett, szegedi nyugdíjasok, majd diákok keresték föl több ízben a helytörténetet városismereti verseny keretében.

A részleg kollégája szervezte az 1956-os megemlékezést, melyre telt ház mellett közel 50-60-an voltak kíváncsiak. A Tamási 1956 című dokumentumfilm-vetítést megtisztelte a három készítője közül kettő : Hoppál K. Bulcsú és K. Németh András.

Ebben az esztendőben sikerült szert tenni az 1956-os forradalom és szabadságharc napjai alatt megjelent Tolna megyei napi sajtóra digitális formában.

A pécsi Tudásközpont átadása folytán a „Kaptár”-ból kiszorult Tolna Megyei Népújság (korábban Tolnai Napló) jó állapotú és hiánytalanul bekötetett 40 évfolyamára sikerült szert tenni a Pécsi Egyetem Központi Könyvtárából. A duplumok kiváltják a megyei könyvtár elhasználandó kötetait.

A nyári bezárás alatt sor került egy nagyobb helyteremtő pakolásra. A részleg kistraktárában leszerelték a mosdót, ennek helyét is Dexion-Salgó fémpolcok foglalták el. A részleg kb. 2 évig képes befogadni az állomány gyarapodását a felszabadult helyek használatával.

A részleg két dolgozója komoly részt vállalt a Csányi László-hagyaték átköltöztetésében a pedagógiai főiskoláról a könyvtárba.

Komoly szakmai érvágás, hogy 2010. év elején ellopták a részleg laptopját, mely anyagilag is megterhelő, viszont pótolhatatlan, vagy csak hatalmas plusz munkával kiváltható anyagok vesztek el általa.

Elsősorban tavasszal és nyár elején, még iskolai időben hetente, kéthetente 20-25 fős középiskolai, kollégista csoport látogatta végig a könyvtárat, többek között a helytörténeti részleget is. Számukra könyvtárhasználati ismereteket tartalmazó, a részleget bemutató előadást tartottak a kollégák.

Az Országos Széchényi Könyvtár vezetésével épül a „HUMANUS” humántudományi cikkek és tanulmányok adatbázisa. Az Illyés Gyula Megyei könyvtár helyismereti részlegén keresztül, mint partnerintézmény segítette a munkát egyrészt közreműködő felek ajánlásával, megkeresésével, másrészt tényleges adatfeltárással.

Sajnálatos módon személycserék is történtek könyvtárat, a részleget érintően. A könyvtár megvált egyik legszorgosabb és legnagyobb tudású munkatársától, a nyugdíjas dr. Imreh Csanádnétól, akinek helyét az 'ELTE' könyvtáros szakának végzős hallgatója, korábban a könyvtár kiváló gyakornoka, Bernáth Gergely tölti be. Egy szülési szabadságáról visszatérő kollégát helyettesítő munkatárstól is kénytelen volt megválni a könyvtár. Bár új álláshelyén keresztül továbbra is kapcsolatban marad a könyvtárral, Radnai Lászlóné hiányzó munkája következtében lassulni fog a szakdolgozatok retrospektív feltárása.

IDEGEN NYELVI RÉSZLEG

Az idegen nyelvi részleg használat	2008/f	2009/fő	2010
Az összes látogató	1 618	1 339	2095
Angol nyelvű dokumentumot kölcsönözők	886	730	1078
A német nyelvű dokumentumot kölcsönzők	441	356	596

Egyéb idegen nyelvű dokumentumot kölcsönzők	291	253	421
---	------------	------------	------------

Kölcsönzött dokumentumok	2008/db	2009/db	2010
Az összes kölcsönzött idegen nyelvű dokumentum	2367	2 934	3999
Az összes kölcsönzött angol nyelvű dokumentum	1425	2 004	2431
A kölcsönzött német nyelvű dokumentum	619	532	1125
Egyéb idegen nyelvű kölcsönzött dokumentumok	323	398	443

A használati, látogatottsági statisztika tükrében azt mondhatjuk, hogy az utóbbi évek legeredményesebb időszakát zárta az idegen nyelvi részleg. Összes mutatója jócskán megelőzte a korábbi évek legmagasabb adatait.

A számokból kitűnik, hogy továbbra is az angol nyelv tanulását segítő dokumentumok a legkeresettebbek. A német nyelv tanulása és ismerete sajátosságosan erős a megyében, mint azt a forgalmi adatok is igazolják.

A látogatók kicsivel több is mint fele angol dokumentumokat kölcsönöz, a kölcsönzők közel harmada német nyelvi anyagokat, és mindössze ötödük kölcsönzi az összes többi nyelvet.

A látogatók elmondása lapján úgy tűnik, elsősorban nyelvvizsgapapír megszerzése céljából kölcsönöznek, ezt követi az idegen nyelvterületen való munkavállaláshoz alapvető nyelvismeretek elsajátítása, végül az önálló, érdeklődésszerű nyelvművelés. Modern hangzóanyagok nélkül ezek a célok elképzelhetetlenek, az állománygyarapítás is a hangos dokumentumokra fókuszál minden nyelv esetében.

A TMÁMK hagyatékából, mely a korábbi közös épülethasználatból és az erős szakmai kapcsolatból fakadóan hozzánk került, az idegen nyelvi részleg is számos dokumentumot megőrzött, átemelt, beépített állományába. Ezek között főleg újak számító, sok esetben CD-vel ellátott nyelvkönyveket találtunk, melyek a gyűjteménybe épültek.

Számos rendezvényt bonyolított az idegen nyelvi részleg a 2010-es esztendőben.

- A **Pearson Longman Kiadó** tartott angol nyelvi könyvbemutatót angoltanárok számára. A terembérllet fejében értékes nyelvkönyvekkel látták el a részleget, valamint jó szakmai kapcsolatra is sikerült szert tenni általuk. Képviselőjük úgy találta, hogy a részleg híján van Longman-anyagokkal, ezért további könyvadományokat helyezett el a könyvtárban, és kilátásba helyezte ezt a jövőben is. Látogatók száma kb. **35**.
- **Csarnokvíz helyett higany** című olasz és magyar nyelvű könyvbemutatónak adott otthont a könyvtár egy író-olvasó találkozó keretében. Ágoston Piroska szerzővel Kovács Eszter magyar és dráma szakos tanár beszélgetett. Látogatók száma : **17**.
- A **British Council** és a könyvtár közös rendezvénye volt a **Family English** tréning, amit olyan szülőknek, nagyszülőknek szervezett a két intézmény, akik pár éves gyermeküket otthon, önállóan szeretnének angolra tanítani. A képzés az internetes segédanyagok kezelésének elsajátítására és módszertani ismeretekre épült, és szervesen kapcsolódott a **Családi Olvasás Éve 2010** programsorozathoz is. Résztvevők száma : **28**.

Az Egyesült Királyság nemzetközi kulturális és oktatási intézete, a **British Council** 2010-ben ismét megerősítette kapcsolatát a megyei könyvtárakkal, de a szűkülő pénzügyi forrásai miatt csak azokkal, akikkel korábban is jó szakmai kapcsolatot ápolt. Az Illyés Gyula Megyei Könyvtárt ismét a kedvezményezett könyvtárak közt találni. Az év közepén egy tanácskozást is lebonyolítottak Budapesten, melyen a könyvtár **Gateway UK Resource Point**, azaz Angol

Nyelvi Forrásgyűjteményének kollégája is részt vett. A British Council újabb pénzügyi forrásokat nyitott meg a könyvtár számára az együttműködés fejében. Ebből az összegből közel 60 kötet mp3-as formátumot tartalmazó CD-vel ellátott könyvet vásárolt a részleg az Oxford Bookworms sorozatból. Viszonzásképpen a könyvtár aktívan propagálja és szervezi a British Council rendezvényeit.

A British Council 2010. december 15. és 2011. március 18. között **Readers' Corner** néven olvasóversenyt hirdetett középiskolásoknak. A verseny célja, hogy a diákok kedvet kapjanak angol nyelvű könyvek olvasásához, és ez beépüljön a tanulási módszereik közé – hosszabb távon pedig az angol nyelvi kultúrájukba.

A zajló programhoz kapcsolódik még egy könyvári program, egy tréning 2011. február 17-én. A módszertani foglalkozás az angolnyelv-tanárokat célozza meg, témája pedig, mire és hogyan használhatják fel a könnyített olvasmányokat az angolnyelv-órákon, illetve milyen feladatok motiválhatják tanulóinkat arra, hogy szabadidejükben is olvassák ezeket.

Csupán a kapcsolatrendszer működtetésén keresztül tetemes mennyiségű új dokumentumra tett szert a részleg, amihez hozzáadódtak a vásárolt tételek. A nyári bezárás alatt a részleg teljes állományát átmozgósítva annyi helyet sikerült még nyerni, hogy egymásfél évre elnyelje a bővülést.

Külön figyelmet érdemel, hogy az idegen nyelvi részleg teljes állománya részt vesz az országos könyvtárközi kölcsönzés rendszerében, ellentétben egyes könyvtárakkal.

Évekkel ezelőtt indult, mára viszont jelentősen megnőtt a részleg tanulószoba-funkciója. Egyre több olvasó önálló nyelvtanulási szándékkal keresi föl a nyelvtúdiót, többen pedig közös nyelvtanulásra rendezkedtek be ezekbe a termekbe.

Mint a megyei kisebbségi könyvtári ellátórendszer központja, gyűjti a nemzetiségi kiadványokat, kapcsolatban áll a kisebbségi önkormányzatokkal, kistérségekkel. Külön szót érdemel a Tolna megyei német nemzetiségre vonatkozó idegen nyelvi állományrész, valamint a romológiai gyűjtemény.

A részlegben jelenleg 24 nyelv elsajátításához találni szakirodalmat, tanulási segédletet, oktatócsomagot, köztük japán, arab és jelnyelvi anyagokat is.

A 23 nyelvet felölelő állomány német nyelvi része a Goethe Intézet 800 eurós, általunk válogatott dokumentumaival, ajándék köteteivel, illetve országos támogatásból és saját erőből bővült, bár a nagyobb példányszám beszerzése a tanulói, hallgatói igények ellenére évek óta stagnál, néhány dokumentum használata csak helyben oldható meg. Nagy előre lépésként értékeljük a 15 féle német nyelvű szakszótár beszerzését, amelyek a különböző tudományágak legújabb szókészletét tartalmazzák.

A Goethe Intézet könyvtárunkkal szerződéses kapcsolatba lépett, amelyben kötelezzük magunkat az állomány évenkénti felülvizsgálatára, népszerűsítésére és megkülönböztető jellel való ellátására, közös rendezvények tartására és konferenciáikon való részvételre. A könyvtár portagalériáján két kihelyezett Goethe Intézeti könyvkiállítást tekinthetett meg az olvasóközönség. Évenként statisztikai adatokat közlünk számukra az állományrész használatáról.

NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGEK KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSA

Az év folyamán a nemzetiségi települések állományának felülvizsgálatát, tervszerű és kérésre történő apasztását illetve bővítését végeztük el. A mára elavult dokumentumokat könyvtárunk egyelőre őrzi. A jövő év feladata az állomány teljes körű felülvizsgálata, különös tekintettel a megújult német helyesírásra.

2010-ben átlagosan 450 ezer forintos minisztériumi támogatásban részesültek a kisebbségi könyvtári ellátórendszer működtető megyei könyvtárak. A németiség könyvtári ellátása mellett jelentősen, saját erőből is, mintegy 50 kötettel bővült a cigány szép- és szakirodalmi különgyűjtemény. A szerb lakossághoz Medinán és Grábócon 33 kötetet juttattunk el, köztük kívánságukra mese- és foglalkoztató könyveket, CD-ket is.

DIGITÁLIS KÉPZÉS

Több mint 100 felhasználót képeztünk az év folyamán, elsősorban a megye idősebb korosztályait. A 4 éve tartó 20 órás tanfolyamok és az általunk készített segédanyagok népszerűek. A TIOP pályázatos géptermi fejlesztést és nagyobb monitorokat örömmel vették a résztvevők.

A könyvtárnak 7 eTanácsadója van. Továbbképzéseken vettünk részt, eMagyarország pontjainkról statisztikai adatokat szolgáltatunk az eMagyarország Centrumba. Vetélkedőiken is részt vesznek hallgatóink.

SEGÍTSÉGGEL ÉLŐK TÁMOGATÁSA

Könyvtárunkat 23 fős szellemi sérültséggel élő fiatal látogatja, akik számára foglalkozásokat, 1városi és 4megyei programra felkészítést végeztünk. A Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesületénél 4 alkalommal kihelyezett foglalkozásokat, előadásokat tartottunk. A segítséggel élőknek az internet használatát is tanítjuk, biztosítjuk. Adventi könyvtári ajándékműsorunkat 70 sérültséggel élő látogatta meg.

AZ OLVASÁS ÉVE. KÖNYVTÁRAK AZ OLVASÁSÉRT

A Családi olvasás évében a megyei könyvtár koordinálásával Tolna megye 5 kistérsége és a térségeken kívüli jelentősebb települések képviselték könyvtárukat az országos programsorozaton.. A legkisebb települések szolgáltatóhelyei is nyitva tartottak a Könyves vasárnapon, amelyen közös fő célunk a tanuló szórakoztatás, a kellemes és a komoly időtöltés felajánlása, a könyvtár dolgozószobaként való elfogadtatása volt a lakosság körében. 49 könyvtár és szolgáltatóhely a színes programok alapos megszervezésével és színvonalas kivitelezésével hívta fel a figyelmet a korszerű szolgáltatásokra.

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI ÍRÓK 19. SZEKSZÁRDI TANÁCSKOZÁSA

A Gyermekek- és ifjúsági írók 19. szekszárdi tanácskozása az EKF Pécs2010 regionális társrendezvényeként a kiírásban elvártaknak megfelelően magas színvonalon zajlott, az NKA, a Magyar Írószövetség, a Szépírók Társasága, a HUNRA, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, a Tolna Megyei Közgyűlés és Szekszárd Megyei Jogú város támogatásával országos érdeklődés kísérte. A tanácskozásról tudósítottak a médiák, hosszabb műsoridőben az MR1 Kossuth Rádió Kultúrkör című adásában.

A tanácskozás 1971 óta a kortárs magyar gyermekirodalom egyik meghatározó hazai helyszíne, ezért figyelem veszi körül Az olvasás párharcai, a harmadik évezred eleji olvasási szokásokról rendezett konferencián elhangzott előadásokat, értékes hozzászólásokat és a kulturális kormányzat elé kerülő 2010. évi Szekszárdi javaslatot, amelyben a résztvevők az állami támogatás meghatározott részének gyermekkultúrára fordítását javasolják. Dr. Vasy Géza, az írószövetség elnöke vitaindító előadásában felvetette, hogy a gyermekirodalmi lapokat nagy példányszámúvá kellene fejleszteni és létrehozni egy ifjúsági, művészeti irodalmi folyóiratot is. A hozzászólók javasolták a gyermekkönyv-intézet és gyermekirodalmi közösségi honlap alapítását is.

GYERMEKKÖNYVTÁR

Könyvtárhasználat / alkalom	2008	2009	2010
Személyes használat	16 384	16 171	13386
Távhasználat	1 862	2 229	1998
Kölcsönzés	12 089	11 695	9682

Dokumentumhasználat / darab	2008	2009	2010
------------------------------------	------	------	------

Kölcsönzött dokumentum	31 561	31 140	26162
Helyben használt dokumentumok	9 759	9 025	8310
Regisztrált helyben használt dok.-ok	7 700	5 885	5523
Referenzs kérdések	n.a.	1 217	1586

Ez az év a **CSALÁDI OLVASÁS ÉVE** volt. Tematikánk és programjaink középpontjában a család állt, mint a társadalom legkisebb, de egyben legfontosabb sejtje. Célunk a könyvtár fontosságának megmutatása az olvasóvá nevelés folyamatában. Be akartuk bizonyítani, hogy olvasni mindenkinek érdemes! A kölcsönzött könyvek egy részét a gyerekek a kisebb testvérnek is felolvassák és a szülők is forgatják, vagyis kialakul az olvasási élmény megosztásának öröme. „Több lettem, s a gyerekeim is több lett.”

Könyvtárunk tevékenységében előtérbe helyeztük azokat a rendezvényeket és szolgáltatásokat, amelyek a család és az olvasás összekapcsolását, megerősítését segítették elő, melyek a család egészének, de külön-külön minden tagjának is testre szabott lehetőséget biztosítottak. E koncepció legcélzottabb programsorozata az Őszi Könyvtári Napok keretében **„OLVAS A CSALÁD!”** volt. Rendezvényeinket egy-egy téma köré csoportosítottuk.

EGÉSZSÉGES CSALÁD

Monostori Mária szakácskönyvíró **Főzzünk egészségünkre!** című előadását kínálóval egybekötött ételbemutató követte.

Boldogságunk a családban

Pócs Margit örömtrener drámajátékokon keresztül mutatta be a lelki egészség és a családban rejlő erő fontosságát.

„Mozdulj velem!” játékos tornán együtt sportolt nagyszülő, szülő és gyerek.

A **JÁTSZIK A CSALÁD** egész napos programján családi vetélkedő, arcfestés, tündérré avatás és bűvészkedés szerepelt. A mesés vacsora után következett a rejtélyek éjszakája a gyermekkönyvtárban.

A „**KÖNYVES VASÁRNAP**”-on minden korosztály talált magának érdekességet. Az internetezni vágyók betűbuliztak, de adódott lehetőség a rejtvények, fejtörők, kvízek közös, családi megoldására. Verses-mondókás-zenés foglalkozásra vártuk a bölcsődéseket és szüleiket. A kisiskolások Frank Ildikó színművész Bőröndmeséjét (Holle anyó) hallgathatták, majd kézműves foglalkozáson vehettek részt. A Holló Együttes gyermeket és felnőttet egyaránt megmozgató és szórakoztató műsora zárta a napot.

A **CSALÁDI MESEESTEK** továbbra is népszerűnek bizonyultak. A nagyszülők, szülők szívesen meséltek és vettek részt a kézműves foglalkozásokon is, az alkalmanként részt vevő 30-40 unokával. Rendhagyó meseestünkön **Sili Károly** a Holló együttes tagja mesélt és zenélt.

A „**MESE ÚTJA**” országos olvasóvá nevelés programjához is csatlakoztunk. Mi a januárt, a „Medve havát” választottuk. Igyekeztünk mindent megmutatni, amit egy gyermeknek a medvéről tudni kell.

A **Hol laknak a medvék?** beszélgetést **mobilmédvék** készítése követte. **Medvenévadón** avattuk fel a 2,5 méter hosszú medveszőnyegünket. A **macikabalák** találkozóján kedvenceiket mutatták be a gyerekek. Egészségdélutánunkon mézet és mézből készült termékeket kóstoltak, majd mondókákat, dalokat tanultak. A hónap végén **Bódai-Soós Judit** író mutatta be „medvés” meséit.

A **GYERMEKKÖNYVHÉT** adventi hangulatban telt. Könyvtár-népszerűsítő rendezvényeinken a 10-14 éveseknek **elmebajnokságot** hirdettünk, a bölcsiseket **játékórára** hívtuk, az alsó tagozatosoknak **Frank Ildikó** előadóművész mesélt. A hét vendége: **Nagy Bandó András** az idősebbeket és a fiatalokat is megnevetette, megénekelte.

A népmese az élőbeszéd művészeté. A mesemondó és hallgatók között egy különleges kapcsolat jön létre. A **NÉPMESE NAPJÁN** két ilyen szuggesztív előadó jött el hozzánk. **Bognár Cecil** meséjével és furulyajátékával, **Csernik Szende** lábbábos a székely nyelv szépségével varázsolta el hallgatóit.

Szeptembertől heti rendszerességgel **ZENEBÖLCSI-SÜNIZENE** várta a GYES-en lévő kismamákat és babáikat. Akár ölben ülők, akár totyogók csodás élményeket kaptak **Cseke Klára** zenepedagógus fejlesztő foglalkozásain. A néphagyományokból táplálkozó mondókák, versikék, dalok, höcöggetők, egyszerű hangszerek igazi közösségi játékelmény adtak a kicsiknek.

NYÁRI TÁBORAINK célja kettős: segíteni a szülőknél gyermekük szünidei felügyeletében és megmutatni a könyvtár kínálatát lehetőségeket, a könyvtárhasználat- és a könyv barátaivá tenni őket. A szülők és gyermekek visszajelzése alapján sikeres volt a játék- és kézműves, a strand- és lovas, a játék- és életmód, a színjátszó- és drámatáborunk.

SZENT LÁSZLÓ NAPON a város rendezvénysorozatához kapcsolódva, a középkor hangulatát idézve, kézműveskedtek és táncokat tanultak a gyerekek.

JÁTÉKKLUB: A családokban egyre kevesebb idő jut a közös játékokra. A két éve elindított táblajátékos klubunk jó ötletnek bizonyult. Egyre többen csatlakoznak hozzánk és a szülőkkel közösen ismét fölfedezik az együtt játszás örömeit.

Részt vettünk a **GYERMEKÍRÓK SZEKSZÁRDI TANÁCSKOZÁSA** előkészítésében és lebonyolításában. Ez alkalomból olvasóinkhoz látogatott Szávai Géza szerkesztő, író.

FOGLALKOZÁSOK: Féléves tervek alapján 76 könyv- és könyvtárhasználati, valamint tematikus és szabadidős foglalkozásokat tartottunk a városi és városkörnyéki általános iskolák és óvodák számára.

Augusztustól november végéig a Szent László TISZK épületének felújítása miatt csak korlátozottan tudtuk fogadni olvasóinkat, csoportjainkat.

RENDEZVÉNYEK 2010

Január 11.	Medve névadó
Január 13.	Mobilmedve készítése
Január 14.	Mondókák, dalok a medve barlangjában
Január 15.	Hol laknak a medvék?
Január 18.	Családi Meseest Vendég: Halászné Bese Julianna
Január 21.	Medve mesék diafilmen
Január 25.	Macikabalák találkozója
Január 27.	Mézkóstolás – egészséges életmód
Február 12.	Találkozó Bódai-Soós Judittal
Február 15.	Családi Meseest Vendég: Sili Károly
Február 27.	Játékvár – Farsang
Március 20.	Játékvár - Tavaszváró
Március 22.	Családi Meseest Vendég: Borbás Istvánné
Március 22-26.	Internet Fieszta
Április 17.	Játékvár – Eső-leső
Április 24.	Csiga-biga alapítvány programja

- Május 15. Süni - Játékdélelőtt
- Május 27-28. Gyermekírók Szekszárdi Tanácskozása
Találkozó: Szávai Gézával
- Június 21-25. Játék- és garabonciás tábor
- Június 26. Szent László Napok
- Augusztus 9-13. Süni tábor
- Szeptember 30. Népmese Napja
Vendégünk: Bognár Cecil és Csernik Szende lábbábos
- Október 6-10. **ŐSZI KÖNYVTÁRI NAPOK**
- Október 6. - Főzzünk egészségesen! Vendég. Monostori Mária
- Október 7. - Boldogságunk a családban. Vendég: Pócs Margit örömtrener
- Október 8. - Mozdulj velem! Családi torna Ivánné Bányai Ilonával
- Október 9. - Családi vetélkedő, arcfestés, tündérek a könyvtárban.
- Vigyázat csalog! Vendég: Fülöp Gyula bűvész
- Manók és tündérek éjszakája
- Október 10. - Játsszik a család, kézműves foglalkozás
- Bőröndmesék Frank Ildikóval
- Holló együttes műsora
- November 15. Családi Meseest Vendég: Balogh Gézáné
- December 6-10. **TÉLI GYERMEKKÖNYVHÉT**

- December 6. - Elmebajnokság Monostori Mária fejlesztő-játéktrenerrel
- December 8. - Verselés Nagy Bandó Andrással
- December 9. - Zene – mondóka – játék. Vezeti: Cseke Klára zenepedagógus
- Családi Boldogságunk. Örömtrener: Pócs Margit
- December 10.- A bőröndmesék folytatódnak ... Frank Ildikó színművész előadása

TERÜLETI MUNKA, HÁLÓZATGONDOZÁS

Feladatunk a megye közkönyvtárainak, könyvtári szolgáltatóhelyeinek szakmai irányítása, összefogása.

- Kapcsolattartás az országos szakmai szervekkel, intézményekkel
- Szakmai képzések, továbbképzések szervezése, lebonyolítása
- Szakfelügyelet ütemezése, lebonyolítása
- Statisztikai jelentések összegyűjtése, ellenőrzése, továbbítása a Könyvtári Intézetnek
- Pályázatfigyelés, szakmai segítségnyújtás, érdekeltségnövelő támogatáshoz az adatok összesítése, pályázat benyújtása
- Szolgáltatókönyvtári tevékenység a szekszárdi kistérségben
- MKE Tolna Megyei Szervezete működésének szakmai támogatása
- Régiós szakmai együttműködés

Kapcsolattartás

2010-ben is részt vettünk az országos könyv- és könyvtárszakmai rendezvényeken, továbbképzéseken. Napi munkakapcsolatban állunk a Könyvtári Intézettel és más megyék,

elsősorban a régió megyei könyvtáraival. Támogattuk az Informatikai és Könyvtári Szövetség, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, a Közkinccs Program tevékenységét.

Képzés, továbbképzés

Évek óta rendszeresen tartott szakmai napok 2010 évi programjait, témáit is úgy választottuk meg, hogy az előadások, gyakorlatok, beszélgetések segítséget nyújtsanak a megye könyvtárosainak az új feladatok, szakmai programok megoldásához, megvalósításához. A nagyszámú részvétel is jelezte, kollegáink igénylik a rendszeres szakmai kommunikációt, vélemény- és ötletcserét, örömmel tapasztaltuk, hogy a vendéglátó intézmények fenntartói fontosnak tartják és elismerik a helyi kollega munkáját, szívesen áldoznak fejlesztésre, új szolgáltatások bevezetésére, büszkék eredményeikre.

Sajnálattal tapasztaltuk, hogy a NKA pályázatokban nem volt lehetőség hasonló rendezvények költségeire pályázni, így ebben az évben szerényebb keretek között, helyi előadókkal, kevesebb alkalommal került sor ezekre az összejövetelekre. Elhagyni nem lehet, mert a kollegák igénylik a rendszeres összejövetelet, a csapathoz tartozást.

Kiemelt képzés 2010-2011-ben a Segédkönyvtárosi tanfolyam, melyet első alkalommal szerveztünk meg a megyében 28 fő részvételével. A tanfolyam költségeire a TÁMOP-3.2.4-s pályázatunkban nyertünk 6 160 e. Ft-ot. A képzés célja elsősorban a szolgáltatóhelyeken dolgozó kollegáknak és iskolai könyvtárosoknak szakmai végzettség biztosítása.

Szakfelügyelet

A szakfelügyelet ciklusa során Szekszárd kivételével valamennyi Tolna megyei településen volt könyvtári szakfelügyelet, s a települések csaknem kétharmadában utóvizsgálat. Felvetődött, hogy érdemes lenne néha a közművelődési szakfelügyelettel egyeztetve végezni a

munkánkat, ezt fenntartók is jelezték, elismerték a könyvtári szakfelügyelet gondosságát, hangsúlyozva a több szempontú megközelítését, értékelését az integrált funkciójú intézmények tevékenységének. Tolna megye településeinek több mint a felét érinti az IKSZT pályázat eredménye, érdemes lenne ezzel is majd szakfelügyeleti szinten országosan foglalkozni.

Statisztika

2010-ben is eleget tettünk megyei hálózati központként ránk szabott feladatainknak és kötelezettségeinknek. Összegyűjtöttük, ellenőriztük és továbbítottuk a statisztikákat, érdekeltségnövelő támogatáshoz a fenntartói nyilatkozatokat.

Pályázatok

2010-ben is összegyűjtöttük és továbbítottuk az érdekeltségnövelő pályázatokat. Segítettünk a Közkincs, az IKSZT, a TIOP és a TÁMOP pályázatok megvalósításában. Konzorcium vezetőként 5 városi könyvtárral (Bonyhád, Bátaszék, Tolna, Paks, Dunaföldvár), a megyei levéltárral és a múzeummal a TÁMOP „Tudásdepó-expressz” pályázatán közel 100 millió Ft támogatást nyertünk, melynek keretében megvalósulhat egy egységes megyei könyvtári-adatbázis, s a hozzátartozó közös lekérdező felület létrehozása. Sikeresen pályáztunk az NKA Könyvtári szakkollégiumánál rendezvényekre, elsősorban az Őszi Könyvtári Napok megvalósítására.

SZOLGÁLTATÓKÖNYVTÁRI TEVÉKENYSÉG

-
- 2010-ben 2087db db új dokumentummal gyarapodott a közös állomány, nettó 3 377 071 Ft értékben. Ebből 1851 db könyv, 5 db CD lemez, 180 db DVD, 51 db társasjáték
 - Befejeztük Fácánkert saját állományának az elektronikus feltárását, s szeptemberben elkezdtük az őcsényi állományt
 - Corvina felhasználói tanfolyamot szerveztünk 4 alkalommal azoknak a szolgáltató helyeknek, ahol főfoglalkozású, vagy szakképzett könyvtáros dolgozik (Kölesd, Tengelic, Ócsény, Várdomb, stb.)
 - 4 alkalommal szerveztünk továbbképzést, szakmai napot, amelyek célja a könyvtárosok megismertetése az új szakmai eseményekkel, az esetleges változásokkal, az aktuális problémák megbeszélése, megoldása, a közösséghez való tartozás erősítése.
 - Ezek a szakmai napok részben megegyeztek a megyei továbbképzésekkel.
 - Szinte minden település csatlakozott valamilyen programmal az Országos Családi Könyvtári Napok rendezvénysorozatához, találkozókkal, előadásokkal, foglalkozásokkal vagy rendkívüli nyitvatartási nappal várták a látogatókat.
 - Harcon elkezdődött az IKSZT beruházás, mivel az épület átalakítás a könyvtár helyiséget is érinti, novembertől a szolgáltató hely nem működik
 - Tengelicen befejeződött az épület felújítás, az új épületben a könyvtári szolgáltatások egy olvasó sarokkal és hirdető táblával jelennek meg, a hagyományos szolgáltatások (kölcsonzés, kézikönyvtár stb) a régi helyen maradnak, csökkentett nyitvatartási időben vehetik igénybe az olvasók. Talán megoldható lett volna, s gazdasági szempontból is célszerűbb, ha a tervezésnél az épületi összevonásra is gondolnak.

MKE Tolna Megyei Szervezete

Intézményünk telephelyet biztosít a szervezetnek, közösen rendezzük a szakmai napokat, szakmai kirándulásokat. Segítünk a tagtoborzásban, a kapcsolattartásban helyi és országos szinten.

Régiós együttműködés

A három megye szakmai képviselői rendszeresen és aktívan résztvesznek egymás rendezvényein. Intézményünk dolgozói napi kapcsolatban vannak a másik két megye megyei könyvtárainak munkatársaival.

RENDEZVÉNYNAPTÁR 2010**A CSALÁDI OLVASÁS ÉVE**

Január 19. Mészöly Miklós emléknapi (szervezés, közreműködés, dramatizált meseművek gondozása)

Március 5. Stekly Zsuzsa „zománcműves” kiállítása

Március 14. Zászlótörténeti kiállítás

Március 22-30. 11. Országos könyvtári internet fiesta az Informatikai és Könyvtári Szövetség szervezésében. Fókuszban az eÜgyintézés, az internetre épülő új szolgáltatások bemutatása

Március 26. Holokauszt '60. Felolvasóest

- Március 27. A Férfi Egészségőr Egyesület bemutatkozása
- Április 8. Ékes László: Apám kenyere – könyvbemutató
- Április 11. A Költészet napja. Versösszeállítás az olvasóknak
- Április 27. Vakvezető kutyák világnapja. Rendezvény a Garay téren. Szervezés, közreműködés
- Május 12. Szabadi Mihály: Az én jussom – könyvbemutató
- Május 19. Bemutatkozott az Agria című művészeti folyóirat szerkesztősége. Író-olvasó találkozó
- Május 27–28. Az olvasás párharcai. Világunk, világaink. Országos konferencia a 3. évezred eleji olvasási szokásokról. Gyermek- és ifjúsági írók 19. szekszárdi tanácskozása. A Szekszárdi nyilatkozat elfogadása. Fővédnök: Dr. Vasy Géza, a Magyar Írószövetség elnöke. (Európa kulturális fővárosa Pécs2010 regionális társprogramja) A rendezvényt a TMÖ ÁMK-ja és Szekszárd Megyei Jogú Város Művelődési és Oktatási Bizottsága anyagilag is támogatta
- Június 3–7. Ünnepi könyvhét. Megemlékezés Bakai István költő halálának 10. évfordulójáról. A Pad Egyesület, Szépiírók Társasága bemutatkozása; Tamás Menyhért: Alkonyút; Kis Pál István: Pofonok és pofonok; Kézjegy 16. – könyvbemutatók Szekszárdon és a megyében

Június 26–27. Szekszárdi Szent László-napok a várossal közös szervezésben: Reneszánsz irodalmi zsongás

Szeptember 8. Bojtár Tamás fotókiállítása

Szeptember 16. Szeretet lángja. A sérültséggel élők délutánja a Garay téren, könyvtári szervezés, közreműködés

Október 4–10. **KÖNYVTÁRAK AZ OLVASÁSÉRT: OLVAS A CSALÁD!**
 Könyves vasárnapon ajándék színházi előadás az olvasóknak! Parti Nagy Lajos– Darvas Ferenc: Ibusár-megállóhely. Pécsi Harmadik Színház előadása

Október 18. Szilágyi Mihály: Dél királynője – könyvbemutató

November 2. Illyés Gyula születésnapja, megemlékezés, koszorúzás. 50 éves volt az MKE Tolna megyei szervezete, megemlékezés. Az Olvasókért, a kultúráért Tolnában díj átadása Schmidt Évának, a könyvtár munkatársának.

November 4. 50 éve hunyt el Fekete István. Felolvasó est a gyermekkönyvtárban

November 18. Kalotás Zsolt természetfotós kiállítása

November 26. Városi ünnepség Babits Mihály születésnapján. Szervezés, közreműködés

December 8. Árki Tibi festőművész kiállítás

December 9. Ágoston Piroska: Csarnokvíz helyett higany. Magyar –olasz nyelvű verseskötet bemutatója

December 6 –11. Téli gyermekkönyvét. Találkozók, foglalkozások, vetélkedők

December 15. Escher Károly Szabadegyetem Szekszárdon: „Escher-negatívok az Országos Széchényi Könyvtárban”. Előadó: Csillag Katalin

December 16. Együtt – egymásért. A könyvtár és a sérültséggel élők közös adventi délutánja

December 18. A Kisebbségek napja alkalmából kiállítás a könyvtár nemzetiségi gyűjteményeiből

December 21. TIOP zárórendezvény, sajtótájékoztatón

December 21–31. Könyvtári szünidei játékdélutánok – ajándékkészítés, bábozás, társasjáték, rejtvényfejtés óvodásoknak, általános iskolásoknak.

AZ ILLYÉS GYULA MEGYEI KÖNYVTÁR MUNKATERVE — 2011

1. Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár elengedhetetlen feladata — ahogy már közel két évtizede folyamatosan — 2011-ben is az új megyei könyvtár épületének megvalósulásáért tenni, dolgozni. Az elmúlt évek pályázatainak kudarca után továbbra is egy korszerű könyvtár megépítésének esélyét megteremtő, pályázati előkészítő munka az év irányt mutató célja.
2. A tavalyi évhez hasonlóan az újabb kényyszerű létszámleépítések miatt a könyvtár ismét a belső munkaszervezett átalakítására kényszerül. Egybenyitjuk az olvasóteremmel és ezáltal átalakítjuk az önálló szervezeti egységként működő zeneműtárt. A zeneműtári funkció természetesen nem szűnik meg, de az épület széttagoaltságából adódó ügyeleti kényszert az átszervezés révén csökkenthetjük. A zeneműtári dokumentumok kölcsönözhető része a videotéka dokumentumaival együtt a létrejövő az egységes médiatárrá részévé válik. A zenei foglalkozásokat a médiatárban, illetve a gyermekkönyvtár keretei között folytathatjuk.
3. Mivel az Illyés Gyula Megyei Könyvtár fontos feladatának tekinti Tolna megye jelentősebb hagyatékainak gondozását, az elmúlt évek során elmaradt célunkat: a Csányi-hagyaték rendszerezésének, illetve feldolgozásának befejezését 2011-ben tervezzük. Az elhelyezésre a 2008-ban felújított és a megörökölt könyvtárak (TMÁMK, Pedagógiai könyvtár) 2009-ben befejezett feldolgozása után, a Széchenyi u. 53. szám alatti épületrész helyiségeiben nyílik lehetőség.
4. Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár – alapító okiratában is rögzített – meghatározó feladata a Tolna megyei könyvtári fejlesztések összehangolása és támogatása. A megyei könyvtár

szakmai szolgáltatások nyújtásával együttműködési lehetőséget kínál valamennyi többcélú kistérségi társulásnak, de minden más – a kistérségekhez nem kapcsolódó – települési könyvtárnak is. 2011-ben továbbra is stratégiai célunk a megye könyvtárügyének szervezése, támogatása.

5. A Tolna megyei könyvtári együttműködéshez kapcsolódik az EU-s pályázatok lebonyolítása. A 2010. év végével eredményesen lezárult a **TIOP-1.2.3-08/1** pályázat megvalósítása. A megyei könyvtár közel 12 millió forintot költhetett elektronikai infrastrukturális fejlesztésre. Megteremtve ezáltal a további pályázatok eredményes lebonyolításának feltételeit. A 2010. februárban elnyert **TÁMOP-3.2.4. „Tudásdepó Expressz”** pályázati konzorciuma révén Bátaszék, Bonyhád, Dunaföldvár, Paks, Tolna, valamint a Tolna Megyei Levéltár, illetve a Wosinsky Mór Megyei Múzeum könyvtárai összességében közel 100 millió forint fejlesztési forráshoz jutnak majd.. A TIOP-1.2.3-08/1 pályázat révén kialakított elektronikus infrastruktúrán jön létre az egységes Tolna megyei interaktív szolgáltató portál, amely megteremti a 24 órás könyvtári szolgáltatások, a digitális tartalom-szolgáltatások, az egységes keresés, valamint a könnyedebb ODR szolgáltatások lehetőségét. Mindezen fejlesztések a **TÁMOP-3.2.4. „Tudásdepó Expressz”** támogatja.

TÁMOP-3.2.4. „TUDÁSDEPÓ EXPRESSZ” PÁLYÁZAT MEGVALÓSÍTÁSI LÉPÉSEI

Illyés Gyula Megyei Könyvtár:

1. Dokumentumtár kialakítása, konfigurálása, feltöltése, „Ki kicsoda” interaktív személy névtár kialakítása
2. Közös lekérdező felület, adatbázisok konfigurálása, illesztése
3. Iskolai közös katalógus, speciális továbbtanulási információk
4. Írott és digitális dokumentumok megyei könyvtárközi szolgáltatási rendszere, konfiguráció, testre szabás
5. Könyvtárközi elszámolási rendszer fejlesztése
6. A központi rendszer biztonságos üzemeltetéséhez szükséges mentési, felügyeleti rendszer tervezése, kialakítása, dokumentálása
7. Raktári funkciók (pl. leltározás, kikérés) fejlesztése PDA-ra
8. A helyi könyvtárak állomány- és rendelési, beszerzési adatainak automatikus (virtuális vagy valós) összegzett állománya, illetve olvasói „igénylista”, ami segít a tudatos, összehangolt gyarapításban
9. OCR (karakterfelismerő szoftver) és RDM (szerzői jogok védelmét biztosító eszközök) szolgáltatása a központi tárhoz kapcsolódóan, távoli hozzáféréssel: Fejlesztés és telepítés
10. Fax, Mail és dokumentum iktatás, archiválás, számlák, szerződések stb. nyilvántartása

Városi és szakkönyvtárak:

1. Konvertálás más rendszerből, elektronikus nyilvántartásból, igény szerint
2. Dokumentumok feltöltése, feldolgozása, megjelenítése, dokumentumszolgáltatás, igény szerint
3. Katalógus hiányzó adatainak cédula alapú gyors felvitelét biztosító honosító eszköz
4. Megyei portálon egyedi információk és tartalom megjelenítése. Fejlesztés, konfigurálás
5. Tervszerű, OnDemand illetve önkiszolgáló digitalizáláshoz eszközök integrációja, illesztése

6. A TIOP pályázat keretében beszerzett IKR bevezetése: testre szabás, konfigurálás, konverzió, feltöltés, oktatás stb.

GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS- ÉS FELTÁRÁS

- a „Corvina” szoftvert használó könyvtárak könyvtárosainak folyamatos módszertani segítséget nyújtunk
- a Csányi-hagyaték rendszerezése, feltárásának megkezdése
- folytatjuk az olvasóterem állományának feltárását a raktári állomány retrospektív konverziójával, a tartalmilag elavult köteteket töröljük
- a „gyorsfeldolgozással” kölcsönzött könyvek rekordjait kiegészítjük
- az online katalógus MOKKA-kompatibilitásának megtörténtével biztosítjuk a kurrens feltöltést a MOKKA adatbázisba, folyamatosan végezzük az adatok pontosítását
- az ACQ (leltári) modul segítségével elvégezzük a CD-lemezek állományrevízióját, előkészítjük a gépi leltározást

KÖLCSÖNZŐ

- Tervezett raktári munkák
 - *Az olvasótermi szépirodalmi állomány folyamatos feldolgozása és beépítése a kölcsönzői állományba*
 - *A beérkezett hagyatékok átválogatása és állományba vétele*
 - *A szépirodalmi állományrész retrospektív feldolgozásának folytatása*
- Kölcsönzés feladatai
 - *A gyors feldolgozás továbbvitele és folyamatos feldolgozása*
 - *Bírósági felszólítások során be nem hajtható dokumentumok törlésének adminisztrációja*

- *Az évek során felhalmozódott, törlésre váró cédulák felszámolása*
 - *Állományvédelmi szempontból kiválasztott könyvek mágneses chipekkel való ellátása és aktiválása a kölcsönzés során*
-
- A numerus currens könyvek folyamatos felülvizsgálata, az olvasók számára fontosak feldolgozása.
 - A Csányi-hagyaték átvételében, rendszerezésében és esetleges feldolgozásában való részvétel.
 - A Mattioni-házban elhelyezett, hagyatékokból származó, illetve állományból törölt könyvek könyvvásárra való előkészítése (a választék folyamatos frissítése, az elavultak megsemmisítése)

Videotéka

- Most, hogy a DVD-állományunk lassan eléri a 2000 db-ot, néhány változtatás bevezetését tervezzük a DVD-kölcsönzésben: egyszerre több film kölcsönzését tennénk lehetővé, s az eddigi egy nap helyett két napra kölcsönözhetnék olvasóink a filmeket.
- Szeretnénk a kölcsönözhető folyóiratok körét tovább bővíteni, elsősorban lakberendezéssel foglalkozó folyóiratokkal, mert leggyakrabban ezek kölcsönzése felől érdeklődnek az olvasók.

OLVASÓTEREM

- Honlapra információszolgáltatás
- Olvasói és forgalmi statisztikák készítése
- Kérések az archívumból – bekötött folyóiratok használatának figyelése
- Folyóiratok, újságok kötetése, leltározása, besorolása

- Sajtófigyelés, adatszolgáltatás a helyismereti adatbázis építéséhez
- Író-olvasó találkozók rendezése
- A belső raktár és az alagsori raktár rendezése, feliratozása, átvezetése a nyilvántartásokon

Újságok átirányítása a videotékába

Határidő: 2011. február első hete

Újságok kiárúsítása

Határidő: 2011. február - április

Segédkönyvtáros tanfolyam résztvevőinek vizsgára felkészítése, vizsgáztatása

Határidő: 2011. január – május

Május 1. utcai raktár felleltározása, selejtezés, kiárúsítás, átvezetése a nyilvántartásokon

Határidő: 2011. augusztus-szeptember

Garázs-raktár folyóiratainak felleltározása, selejtezés, átvezetése a nyilvántartásokon

Határidő: 2011. szeptember

Adatszolgáltatás az OSZK-nak

Határidő: 2011. szeptember

Külföldi és belföldi folyóiratok megrendelése

Határidő: 2011. szeptember és december

Könyvtárhasználati órák, könyvtárbemutatók

Határidő: 2011. szeptembertől, igény szerint

Internet használati tanfolyamok tartása heti rendszerességgel

Határidő: 2011. januártól – decemberig

Képzőművészeti kiállítások rendezése

Határidő: 2011. februártól – decemberig évi 8-9 alkalommal

A folyóirat archívum számítógépes feldolgozásának megkezdése

HELYISMERETI, HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY.

- A cikk-adatbázis aktualizálása, fejlesztése. A könyvtár honlapjáról elérhető keresőfelületen a jelenleginél összetettebb keresési lehetőség biztosítása, nagyobb találati lista áttekinthetővé tétele
- A TÁMOP és TIOP-pályázatok keretében megvalósuló informatikai fejlesztés; nagyobb teljesítményű könyvtáros és olvasói számítógépek szolgálatba állítása, a könyvtár épületében tervezett WiFi-rendszer használatának biztosítása a helyismereti gyűjteményi részben újabb laptop számítógép(ek)kel
- Az új könyvtári honlap helytörténeti vonatkozású digitális tartalmakkal való megtöltése, a tárolt időszak kiadványok már elkészült listájának elhelyezése a honlapon
- A szakdolgozatok retrospektív feldolgozása, és a helyismereti részleg korábban beszerzett tanulmánykötetekinek visszamenőleges, analitikus tartalmi föltárása a könyvtár elektronikus adatbázisa számára folyamatosan
- A 2010. decemberében beüzemelt elektronikus állományvédelmi kapu hatékonyságának növelése, a védelembe vett dokumentumok körének kiterjesztése a helyismereti gyűjtemény jelentős hányadára. A dokumentumok „matricás” megjelölése
- Digitalizált helyismereti, helytörténeti dokumentumtár kezdő lépései a TÁMOP-pályázaton keresztül

NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGEK KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSA

- A megyei könyvtár információs központként továbbra is hozzáférhetővé teszi az országos és helyi adatbázisokat, rendszeres kapcsolatot tart a települési könyvtárosokkal, menedzselő tevékenységet folytat, és közvetítő szerepet vállal az

Országos Idegennyelvű Könyvtár és az egyes településeken működő letéti szolgáltatóhelyek, kiskönyvtárak között. A nemzetiségek könyvtár iránti igénye és könyvtári ellátása szinte egyet jelent a nemzetiségi kultúra fenntartásával, egységének megőrzésével, a kultúra állapotáról való naprakész tájékoztatással. Ezért a megyei könyvtári szolgáltatások fontos része az azon intézményeknek nyújtott támogatás, melyek irodalmat közvetítenek, identitást ápolnak. Mert az önazonosság megélésében a nyelv megőrzésének és ápolásának minden másnál fontosabb szerepe van.

- A nemzetiségi könyvtáraknak az információ- és dokumentum ellátásban olyan feladatok megvalósítását kell célul tűzniük, amelyek koordináló tevékenységet, együttműködő szellemiséget követelnek. Közhelyszámba megy a tudás alapú társadalom megteremtésének könyvtári segítségéről beszélni, ám az információ áramoltatás, a képzés, átképzés, az élethossziglani tanulás biztosításának megvalósítása, a valóban érdemi együttműködésen alapuló ellátás-fejlesztés a térségi összetartozás erősítéséhez kulcsfontosságú szempont.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK FELZÁRKÓZTATÁSA

- Könyvtári segítségnyújtás pályázatiírásban, e-közigazgatásban, adóbevallásban
- FIP-, EIP szolgáltatásainak megismertetése
- Ad Hoc képzések, igény szerint
- Biblioterápia
- Könyvtárral a szegregáció ellen – ismeretterjesztés, közös lakossági programok

SEGÍTSÉGGEL ÉLŐK TÁMOGATÁSA

- Hagyományos önképzőköri foglalkozások továbbvitele,
- Közös megyei, városi programok megtartása, utógondozás
- Számítógépes alapismeretek, e-közigazgatás tanítása

DIGITÁLIS KÉPZÉS

- Ötödik éve tartunk könyvtárunkban digitális képzéseket, amelyeket Tolna megye több településéről is igénybe vesznek. A tematika összeállításánál figyelembe vesszük az újabb igényeket: a word szövegszerkesztő mélyebb ismeretét, a skype-olás lépéseit, a fotóalbum létrehozását, az elektronikus vásárlást, bankolást, valamint az Ügyfélkapura való regisztrálás után a lehetőségek legteljesebb kihasználásának lehetőségeit, benne az eBevallást, a TAJ-szolgáltatásokat. Érdeklődés mutatkozik az erőszakmentes gyermek- és a rendőrségi oldalak iránt is. A képzettek legnagyobb része könyvtárhasználóvá válik.

HÁLÓZATGONDOZÁS

Kiemelt feladatok:

- a Segédkönyvtárosi tanfolyam vizsgáinak megszervezése, lebonyolítása
- 2010 évi statisztikai adatok összegyűjtése, összegzése.
- A megyei elektronikus könyvtári hírlevél elindítása
- A szolgáltatóhelyek saját állományának elektronikus feltárása
- A TÁMOP-os pályázat megvalósításának támogatása

A továbbiakban is igyekszünk minél magasabb színvonalon ellátni a következő feladatokat:

- A szakmai munkánk, a szolgáltatások egymásra építése, racionálisan, gazdaságosan, a minőségfejlesztés szempontjait figyelembe véve.
- A régiós együttműködési formák, lehetőségek megtervezése.(Dél-Dunántúli Regionális Tanács, Közkincs Bizottság stb.)
- A mozgókönyvtári ellátás, menedzselése az egész megyére..

- A Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulásban a mozgókönyvtári szolgáltatások folyamatos ellátása
- A mozgókönyvtári normatíva legracionálisabb és leghatékonyabb felhasználásának kidolgozása, végrehajtása..
- Szakmai munkaközösségek működtetése.
- Továbbképzések, irodalmi és könyves rendezvények szervezése, közvetítése.
- A továbbra is önálló nyilvános könyvtárként működő intézmények intenzív szakmai támogatása.
- A települési könyvtárak arculatának közös megtervezése.
- A kapcsolatrendszer erősítése az önálló intézményként működő települési könyvtárakkal, a szolgáltatások bővítése, a kollegák összefogásával szakmai munkaközösség létrehozása. Gondoskodás – ha szükséges a felzárkóztatásról - a pályázati lehetőségek megkereséséről...
- A megye települési könyvtárainak szakfelügyelete 2009-ben befejeződött, 2011-ben a mozgókönyvtári szolgáltatóhelyek vizsgálatát folytatjuk. Célunk a minőségi munka, a hatékonyabb ellátás, a stabil hálózat megteremtése.
- A könyvtártörténeti adatok, publikációk összegyűjtése, közreadása pályázati támogatást igénybe véve.(Könyvtártörténeti évkönyv kiadása).

Továbbképzéseinket, rendezvényeinket az MKE Tolna Megyei Szervezetével, az Informatikai és Könyvtári Szövetség Tolna Megyei Tagozatával közösen, munkamegosztással szervezzük.

RENDEZVÉNYNAPTÁR 2011

Folyamatos:

- Évfordulók, megemlékezések

- Internet tanfolyamok
- Liszt Ferenc emlékév
- Portagaléria kiállításai
- Író-olvasó találkozók, könyvbemutatók

Január

18. Mészöly Miklós vers és prózamondó verseny
19. Mészöly Miklós emléknep /szervezésében való részvétel
22. A Magyar kultúra napja – megemlékezés, kiállítás a Himnusz kiadásaiából

Március

23-27. Internet Fiesta: Fókuszban a város ifjúsága. A könyvtár a város életében
 Kedvezmények, előadások, kvizek, játékok

Április

11. Költészet napja városi rendezvénye a könyvtárban

Június

- 4-8. Ünnepi Könyvhét 71. évfordulója. Megyei programok
- Baka István, Csányi László, Csengey Dénes és Ordas Iván sírjának megkoszorúzása
25. Egész napos program a Szent László-nap városi rendezvényeként: Irodalmi zsongás

Szeptember

11. Szeretet lángja – a segítséggel élők véleményformáló rendezvénye a Garay téren – szervezés, közreműködés

Október

1. A zene világnapja – a város tanulóinak közös éneklése a Garay téren a zeneműtár szervezésében
12. Könyves vasárnap. Kedvezmények, programok
22. Október 23-án 50 éves a megyei könyvtár épülete. Emlékezés, műsor

November

2. Illyés Gyula születésnapja – megemlékezés, koszorúzás, könyvtárosok kitüntetése:
Az Olvasókért, a kultúráért Tolnában”

December

16. Együtt, egymásért – a könyvtár és a segítséggel élők hagyományos karácsonyváró műsora a művelődési házban

Szekszárdi Szent László-napok

2011. június 24–26.

AZ ILLYÉS GYULA MEGYEI KÖNYVTÁR RENESZÁNSZ PROGRAMJAI JÚNIUS 25-ÉN 9–20 ÓRÁIG

**INGYENES ÉS KEDVEZMÉNYES BEIRATKOZÁS, SZÁMÍTÓGÉP
HASZNÁLAT
KÖNYVVÁSÁR, KERESZTREJTVÉNYEK, SZELLEMI TOTÓK
KÖNYVAJÁNDÉKÉRT**

10–13 óra

KÉZMŰVES MŰHELY A KÖNYVTÁR UDVARÁN

Ivánné Bányai Ilona, Nemes Rita, Tatainé Berta Zsuzsa
gyermekkönyvtárosokkal

TOMA ÉS CSAPATA

RENEZÁNSZ TÖRTÉNELMI JÁTSZÓHÁZ

kicsiknek és nagyoknak

15 –16 óra

KÖZÉPKORI MUZSIKA

16–16.30

KOROK ÉS RUHÁK

A MAGYARORSZÁGI NÉMET SZÍNHÁZ SZÍNPADÁN

Kiállítás

Megnyitja **FRANK ILDIKÓ**, a DBU igazgatója

17-18 óra

TOLNA MEGYEI ÍRÓK MŰVEIBŐL

Irodalmi délután

18–20 óra

FILMVETÍTÉS

A pap, a várúr és a boszorkány

(The Reckoning)

amerikai–spanyol film

Rendezte: Paul McGuigan